

Izhaja vsak  
mesec na  
2 polah in  
velja za vse  
leto 4 gl.

# SLOVENSKI PRAVNIK.

Uredništvo  
in upravnništvo  
nahajata se v  
Frančiskan-  
skih ulicah,  
št. 16.

## Promet z nepremakljivimi posestvi in njihovo obremenjenje v letu 1880.

Po povedbah zemljejknjižnih uradov bilo je raznih nepremakljivosti, ki so vsled kupnih pogodb v teku 1880 leta svoje posestnike zamenjale, po številu 137.595 v vrednosti 257,319.704 gl., glede na prejšnje leto, v katerem je bilo le 128.188 nepremakljivosti prodanih v vrednosti 217,058.115 gld., narastlo, tedaj število posestnih prodaj za 8.407 ali  $6\frac{1}{2}\%$ , in vrednost njihova v denarjih za 40,261.589 gld. ali za  $18\frac{1}{2}\%$ .

Tega pomnoženja udeleževale so se sicer vse vrste nepremakljivosti, toda največ rudarska in mestna posestva, kakor se iz naslednjih števil razvidi. Prodalo se je namreč:

|                               |                       |                  |
|-------------------------------|-----------------------|------------------|
| Rudarskih posestev 1880       | . 125 v vrednosti     | 6,508.688 gld.   |
| 1879                          | . 95 " "              | 1,551.221 "      |
| pomnoženje                    | . 30 v vrednosti      | 4,957.467 gld.   |
|                               | (31 odstotkov)        | (319 odst.)      |
| mestnih posestev 1880         | . 6.184 v vrednosti   | 66,092.289 gld.  |
| 1879                          | . 5.327 " "           | 53,410.745 "     |
| pomnoženje                    | . 857 v vrednosti     | 12,681.544 gld.  |
|                               | (16 odst.)            | (24 odst.)       |
| druzih posestev 1880          | . 130.716 v vrednosti | 166.693.362 gld. |
| 1879                          | . 123.290 " "         | 145,698.571 "    |
| pomnoženje                    | . 7.426 v vrednosti   | 20,994.791 gld.  |
|                               | (6 odst.)             | (10 odst.)       |
| deželnoknjižnih posestev 1880 | 570 v vrednosti       | 18,025.365 gld.  |
| 1879                          | 476 " "               | 16,397.578 "     |
| pomnoženje                    | . 94 v vrednosti      | 1,627.787 gld.   |
|                               | (20 odst.)            | (10 odst.)       |

Število nepremakljivosti pa, katere so vsled „druzih pogodb“ (ženitovanjskih pisem, kupnih in menjavskih pogodb itd).

svoje posestnike menjale, je v letu 1880 skoraj isto ostalo, kakor v prejšnjem letu; znašalo je 26.568 v vrednosti 45,724.753 gld. proti onemu v letu 1879, namreč 25.152 v vrednosti 45,662.822 gld. Število eksekutivno prodanih posestev (se ne sme zamenjati s številom eksekucij) znašalo je v letu 1880 13.677 proti 12.360 v prejšnjem letu; pri tem se je skupilo 40,597.557 gld. proti 36,680.140 gld. v prejšnjem letu; število pri razdelitvi eksek. kupnega zneska nepoplačanih terjatev bilo je 16.772 v znesku 47,348.302 gld., med tem, ko se je v prejšnjem letu 13.955 v znesku 32,227.781 gld. zaradi nezadostnosti skupila izbrisati moralo. Uzrok temu neugodnemu izidu iskati se mora v izvršenih prisiljenih prodajah rudarskih posestev, pri katerih so vknjiženi upniki 9,848.257 gld. (proti 1,877.854 gld. v prejšnjem letu) izgubili.

Menjava posestev prouzročena vsled smrti bila je v letu 1880 pri vrstah nepremakljivostij večja, kot v prejšnjem letu, tako glede števila, kakor glede predmetne vrednosti; po povedbah tabularnih uradov znašalo je število posestev, ki so vsled smrti svojih gospodarjev drugih last postala, 41.664 v vrednosti 116,748.556 gld. proti 40.037 v vrednosti 101,859.007 gld. v letu 1879; izmed teh bilo je:

deželnoknjižnih

|               |   |    |                       |            |      |
|---------------|---|----|-----------------------|------------|------|
| posestev 1880 | . | 85 | predmetov v vrednosti | 20,625.210 | gld. |
| 1879          | . | 94 | " " "                 | 12,672.944 | "    |

mestnih

|               |   |       |       |            |   |
|---------------|---|-------|-------|------------|---|
| posestev 1880 | . | 2.083 | " " " | 26,902.194 | " |
| 1879          | . | 2.052 | " " " | 24,870.680 | " |

rudarskih

|               |   |    |       |         |   |
|---------------|---|----|-------|---------|---|
| posestev 1880 | . | 13 | " " " | 179.974 | " |
| 1879          | . | 17 | " " " | 60.088  | " |

druzih

|               |   |        |       |            |   |
|---------------|---|--------|-------|------------|---|
| posestev 1880 | . | 39.483 | " " " | 69,041.178 | " |
| 1879          | . | 37.874 | " " " | 64,255.295 | " |

Raba realnega kredita se je v letu 1880 pač vsled preobilega denarja in vedno bolj nizke obrestne mere nekoliko povečala; po zapisih zemljeknjižnih uradov se je v letu 1880 167,220.104 gld. na novo vknjižilo (neračunjeno 22,504,781 gld. vkupnih zastav, katerim uzrok so bile denarne poravnave nekaterih rudarskih družb). Ob jednom so se hipoteke v znesku 266,504,781 gld.

zbrisale, tako da po tem takem gotovo pomnoženje hipotekarnih bremen za leto 1880 724.343 gld. znaša, najugodniši izid, katerega imajo zemljeknjižni zapisi glede hipotekarnih bremen od leta 1871 zaznamovanega; znašalo je namreč:

|      | pomnoženje         |                  |
|------|--------------------|------------------|
|      | novobremenjenjenje | odbremenjenjenje |
|      | hipot. bremen      |                  |
| 1871 | 231,784.245 gld.   | 182,869.716 gld. |
| 1872 | 317,603.663 „      | 207,347.315 „    |
| 1873 | 447,584.485 „      | 227,929.187 „    |
| 1874 | 417,369.875 „      | 244,434.892 „    |
| 1875 | 387,270.556 „      | 234,918.061 „    |
| 1876 | 342,267.091 „      | 228,199.661 „    |
| 1877 | 283,849.658 „      | 245,132.469 „    |
| 1878 | 292,140.628 „      | 242,186.472 „    |
| 1879 | 258,096.006 „      | 228,034.999 „    |
| 1880 | 267,229.104 „      | 266,504.781 „    |

V kaki meri da so se posamezne vrste nepremakljivosti ko-  
nečnega izida vdeleževale, razvidno je iz sledečih števil: na  
deželnoknjižna posestva vknjižilo se je 32,912.613 gld. (med temi  
2,000.000 gld. vkupno), ob enem pa so se terjatve v znesku  
31,266.012 gld. izknjižile; bremena so se tedaj efektivno za  
352.400 gld. znižala. Na mestna posestva se je leta 1880 znesek  
57,145.276 gld. vknjižil, ob enem pa se je hipotek v znesku  
66,471.065 gld. izbrisalo, mej temi 9,654.565 gld. zaradi neza-  
dostnosti skupila; obremenjenje mestnega posestva se je tedaj v  
letu 1880 znižalo, in sicer za 9,325.789 gld. Od leta 1877 sem,  
v katerem je znesek izbrisanih zastavnih dolgov prvič v tem  
deceniji svoto na novo vknjiženih zastavnih dolgov presegel, so  
se hipotekarni dolгови mestnega posestva za nekaj več kot  
27,700.000 gld. znižali. Isto tako je pri rudarijskem posestvu;  
svota v letu 1880 na novo vknjiženih zastavnih dolgov znaša (po  
odbitji 5,476.700 gld. vkupnih hipotek) 9,498.833 gld., znesek ob  
jednem izknjiženih zastavnih dolgov 14,241.248 gld. in efektivno  
znižanje dolgov tedaj 5,111.571; ker se je stan bremen skupnega  
cislajtanskega rudarskega posestva v letu 1877 za 3,734.926 gld.,  
v letu 1878 za 3,498.833 gld. in v letu 1879 za 2,082.686 gld.  
znižal, znaša tedaj svota, za katero je bilo avstrijsko rudarsko

<sup>1)</sup> neračunjeno 3,076.700 gld. vkupnih hipotek.

<sup>2)</sup> „ 12,000.000 „ „ „

posestvo konec leta 1880 menj zadolženo, kakor konec leta 1876 14,428.016 gld.

Na vsa druga, zunaj deželnih glavnih in okrožnih mest ležeča in niti k deželnoknjižnim, niti k rudarskim nepremakljivostim spadajoča „ostala“ posestva (kmetijskega, mestnega, industrijalnega značaja) so se v letu 1880 novi zastavni dolgovi v znesku 170,041.638 gld. vknjižili (neračunjeno 15,076.700 gld., ki so se najprvo na rudarske v deželnih knjigah vpisane nepremakljive predmete na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, razun tega pa še skupno na druga posestva na Štajerskem in Koroškem zavarovali), in stari zastavni dolgovi v znesku 154,526.456 gld. izknjižili. Efektivno pomnoženje hipotekarnih dolgov pri „ostalem posestvu“ znašalo je tedaj leta 1880: 15,515.082 gld. proti 30,066.242 gld. v prejšnjem letu in 30,874.530 gld. v letu 1878. Tega efektivnega pomnoženja dolgov v znesku 15<sup>1</sup>/<sub>2</sub> milijonov udeleževale so se različne dežele naslednje:

|                        | Novo<br>vknjiženih<br>gld. | izknjiženih<br>gld. | + pomnoženje<br>— zmanjšanje<br>dolgov<br>gld. |
|------------------------|----------------------------|---------------------|------------------------------------------------|
| na Spodnje Avstrijskem | 19,431,556                 | 16,746.047          | + 2,682.469                                    |
| „ Gornje Avstrijskem   | 10,941.275                 | 9,421.824           | + 1,519.451                                    |
| „ Solnograškem . .     | 2,597.542                  | 2,067.703           | + 529.839                                      |
| „ Štajerskem . . .     | 13,040.205 <sup>1)</sup>   | 16,179.025          | — 3,138.820                                    |
| „ Koroškem . . .       | 3,084.104 <sup>2)</sup>    | 3,640.531           | — 556.427                                      |
| „ Kranjskem . . .      | 2,699.377                  | 2,121.928           | + 577.449                                      |
| „ Primorskem . . .     | 1,831.209                  | 648.755             | + 1,182.456                                    |
| „ Tirolskem . . .      | 11,662.019                 | 4,322.671           | + 7,339.348                                    |
| „ Češkem . . .         | 72,648.936                 | 71,527.078          | + 1,121.858                                    |
| „ Moravskem . . .      | 22,729.378                 | 20,261.859          | + 2,467.519                                    |
| v Šleziji . . .        | 5,464.542                  | 4,700.136           | + 764.406                                      |
| „ Galiciji . . .       | 3,698.250                  | 2,777.162           | + 921.088                                      |
| „ Bukovini . . .       | 213.145                    | 108.699             | + 104.446                                      |

Na Štajerskem in Koroškem se je tedaj zadolženje „ostalega posestva“ zmanjšalo, v vseh drugih deželah pa povečalo, največ na Tirolskem, Spodnje - Avstrijskem in Moravskem, najmenj v Galiciji in v Bukovini. Zadnja prikazen tolmačiti se da kar naravnost iz tega, da je tako v Galiciji, kakor v Bukovini jako malo

sodnijskih okrajev, v katerih bi bile razmere glede zemljišnjih knjig dobro urejene in bi se tedaj obremenjenja nekdanjega „rustikalnega posestva“ dokazati mogla; zgorejšnje številke tedaj ne kažejo, da je bilo vse „ostalo posestvo“ (največ kmetijsko) v Galiciji in Bukovini za 921.088 gld., oziroma za 104.446 gld., koncem leta 1880 bolj obremenjeno, kot njegovim začetkom, temveč da je bil le oni del „ostalega posestva“ za to svoto bolj obremenjen, kateri je v javnih knjigah že vpisan in se tedaj glede njegovega zadolženja kontrolirati da.

Kar slednjič uzroke — ali bolje rečeno glavne načine — obremenjenja realnega posestva z rastavnimi dolgovi zadeva, tedaj se povsem razmere v letu 1880 niso posebno spremenile glede prejšnjih dveh let, kakor se iz naslednjega pregleda razvidi. Po zapisih zemljeknjižnih uradov znašala je svota vknjiženih zastavnih dolgov leta 1878: 202,140.628 gld. leta 1879: 258,096.006 gld. in leta 1880 (po odbitju 22,553.400 gld. vkupnih hipotek): 267,229.104 gld., tedaj v vsih treh letih skupaj 817,465.738. Od teh odpade na obremenjenje:

1. vsled hipotekarnega

|                       |                                      |
|-----------------------|--------------------------------------|
| posojila 1878 . . . . | 169,858.874 gld. ali 58·1 odstotkov. |
| 1879 . . . .          | 134,403.338   "   " 52·1   "         |
| 1880 . . . .          | 145,074.677   "   " 54·3   "         |
| Skupaj .              | 449,336.887 gld. ali 55·0 odstotkov. |

2. vsled ostalih zneskov

|                     |                                      |
|---------------------|--------------------------------------|
| kupnin 1878 . . . . | 40,738.706 gld. ali 13·9 odstotkov.  |
| 1879 . . . .        | 38,919.050   "   " 15·1   "          |
| 1880 . . . .        | 42,929.462   "   " 16·1   "          |
| Skupaj .            | 122,587.218 gld. ali 15·0 odstotkov. |

3. vsled družih pogodb 1878 31,697.785 gld. ali 10·8 odstotkov.

1879 37,619.573   "   " 14·6   "

1880 35,047.911   "   " 13·1   "

Skupaj . 104,365.269 gld. ali 12·8 odstotkov.

4. vsled opravičenih predznamb (prenotacij)

in eksek. vknjižeb 1878 . . 28,218.645 gld. ali 9·8 odstotkov.

1879 . . 24,619.912   "   " 9·5   "

1880 . . 20,083.525   "   " 7·5   "

Skupaj . 72,922.082 gld. ali 8·0 odstotkov.



5. vsled dedinskih razdelitev

|                          |                                    |
|--------------------------|------------------------------------|
| in sporočil 1878 . . . . | 21,626.618 gld. ali 7·4 odstotkov. |
| 1879 . . . .             | 22,534.133 " " 8·7 "               |
| 1880 . . . .             | 24,094.529 " " 9·0 "               |
| Skupaj .                 | 68,254.280 gld. ali 8·3 odstotkov. |

Zastavni dolgovi vsled posojil, v varstvo ostalih zneskov kupnin, potem dedinskih delov in sporočil so se primeroma do prejšnjega leta tedaj nekoliko povečali; temu nasproti so se pa zastavni dolgovi „vsled družih pogodb“ — največ zavarovanja za razglašene kredite pri bankah, za sprejete dote itd. — potem zastavni dolgovi vsled opravičenih predznamb in eksek. vknjižb znižali. Posebno zadnja in nedvomljivo najhujša vrsta zastavnih dolgov kaže od 1876, v katerem letu je svota opravičenih terjatev in eksek. vknjiženih zastavnih dolgov v tem deceniji največja bila, nepretrgano in precejšno pomanjševanje. Po povedbah zemljeknjižnih uradov znašalo je število novo vknjiženih zastavnih dolgov vsled:

|        | opravičenih<br>predznamb | eksekutivnih<br>vknjižb | skupaj          |
|--------|--------------------------|-------------------------|-----------------|
| 1876 . | 5,386.063 gld.           | 27,934.270 gld.         | 33,320.333 gld. |
| 1877 . | 3,270.252 "              | 28,866.668 "            | 32,136.920 "    |
| 1878 . | 2,571.326 "              | 25,647.319 "            | 28,218.645 "    |
| 1879 . | 2,791.099 "              | 21,828.813 "            | 24,619.912 "    |
| 1880 . | 12,555.975 "             | 17,927.550 "            | 20,083.525 "    |

„Statistische Monatsschrift“. Dr. W.

## Kompenzacija v smislu §. 1438 in 1442 obč. drž. zak. in dv. dekr. 22. junija 1836, št. 145.

Na tožbo Jožefa P. de pr. 24. junija 1812, št. 590 je c. kr. okr. sodn. v B. z razsodbo 27. februarja 1882, št. 1390 za pravo spoznala: Toženi Andrej F., cesijonar Jožefa T. je dolžan spoznati, da je njemu po razsodbi 6. novembra 1881, št. 7204 zoper tožnika prisojena terjatev 110 gld. s. p, vsled kompenzacije ugasnila, da se ima torej vsled odloka 16. januarja 1882, št. 347 za to terjatev